

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.IV.20.330/2016/3.

**A tanács tagjai:**

Dr. Baka András a tanács elnöke  
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró  
Dr. Pataki Árpád bíró

**A felperes:**

Nemzetgazdasági Minisztérium

**A felperes képviselője:**

Dr. Buczkó Péter ügyvéd

**Az alperesek:**

I. rendű

.. Szerkesztősége II. rendű

**Az alperesek képviselője:**

Dr. Stock Richárd jogtanácsos

**A per tárgya:**

sajtó-helyreigazítás

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.327/2015/3/II.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Fővárosi Törvényszék 70.P.25.729/2014/7.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

[1] A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I. rendű

alperes által működtetett „...” elnevezésű rádiós csatorna „Reggeli gyors” című műsorában 2014. november 10-én .. készült interjú hangzott el, amelyben a műsort vezető az interjú alanyát korrupciókutatóként, az ELTE Szociológiai Tanszékének docenseként, illetve szervezett szociológusként mutatta be. Az interjú során a műsorvezető az interjú alanyát a korrupcióról kérdezte, tekintettel arra, hogy egy kollégájával 2008-ban a témában tanulmányt jelentetett meg. Összességében az interjú alanya azt fejtette ki, hogy Magyarországon államilag szervezetté, rendszerszintűvé vált a korrupció; ez a helyzet már a Gyurcsány-kormány idejétől kezdődően fennáll, a helyzet azonban azóta súlyosbodott.

- [2] A II. rendű alperes által szerkesztett klubradio.hu című honlapon 2014. november 11-én a rádiós csatornán elhangzott interjúból egy rövid hanganyag és szöveges közlemény került közzétételre.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [3] A felperes keresetében az alperesek helyreigazító közlemény közzétételére kötelezését kérte. Kereseti álláspontja szerint az I. rendű alperes az általa működtetett rádiós csatorna „Reggeli gyors” című műsorában, valamint a II. rendű alperes az általa szerkesztett .. honlapon közzétett hanganyagban és a hozzá kapcsolódó szöveges közleményben valótlanul közölte, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium 6-8 olyan főosztályvezetőt foglalkoztat, akik olyan súlyos bűncselekményeket követtek el, amiért szabadságvesztéssel kellene sújtani őket, továbbá számtalan alkalommal fordult elő, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériumból direkt utasítások mentek a NAV-hoz a jogszabályok sajátos értelmezésére vagy negligálására, amiért több NGM-es vezetőnek börtönbe kellene lenni.
- [4] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Érdemi védekezésük szerint a kifogásolt közlések nem tényállítások, hanem véleménynyilvánítást fejeznek ki, amely a sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest az I. rendű alperes részére perköltség megfizetésére kötelezte.
- [6] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint azon kifogásolt közlések, miszerint az interjú alanya meg tudna nevezni 6-8 olyan, a felperesnél dolgozó főosztályvezetőt, akiknek „a rács túloldalán kellene lenni”, valamint „ezeknek az embereknek nem a minisztériumban kellene főosztályt vezetni, hanem szennyeskocsit tologatni a börtönben”, tartalmilag azt jelenti, hogy a felperes dolgozói bűnözők, akiknek börtönben lenne a helyük. A magyar köznyelvi nyelvhasználatban az, hogy valaki bűnöző, vagy bűncselekményt követ el, nem azonos a jogi nyelv

fogalommeghatározásával, nem jelenti azt, hogy az érintett személy jogi felelősségre vonása meg is történt. A kifejezés használata az érintett személy erőteljes elítélését fejezi ki, amely nem minősülhet tényállításnak. A szavak köznapi értelemben használt jelentése alapján nem lehet ugyanis objektíve bizonyítani, hogy valamely személy vagy cselekmény e fogalom alá tartozik-e. A vizsgált közlések véleménynyilvánításnak minősülnek. Az a kifogásolt nyilatkozat, mely szerint „direkt utasítások mentek a NAV-hoz jogszabályok sajátos értelmezésére, vagy negligálására” ugyancsak olyan jelentéstartalommal bír, amely a köznyelvben többféleképpen ítékelhető meg. Az átlagolvasó direkt utasításnak értelmezhet olyan, jogi kötelező erővel nem bíró jogi állásfoglalást tartalmazó iratot is, amely nem tartalmaz egyértelmű felszólítást valamely konkrét magatartás megtételére, vagy az attól való tartózkodásra, de arról köztudomású, hogy a címzett az abban foglaltaknak megfelelően fog eljárni. Közismert tény, hogy adózási, pénzügyi kérdésekben az illetékes minisztérium jogi véleménye alapján jár el az adóhatóság, hiszen ha jogértelmezést kér, akkor azt azért teszi, hogy az iránymutatásnak megfelelően intézkedjen. Az, hogy a tanúként meghallgatott interjúalany által is megjelölt, formálisan kötelező erővel nem bíró, de az adóhatóság által általánosan követett jogértelmezést tartalmazó dokumentum tekinthető-e utasításnak vagy sem, nem egyértelműen eldönthető kérdés. Ezért a kifogásolt közlés nem értékelhető a felperes személyére vonatkozó tényállításként.

- [7] A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján előterjesztett keresetet alaptalannak találta.
  
- [8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest az I. rendű alperes részére fellebbezési költség megfizetésére kötelezte.
  
- [9] A másodfokú bíróság a helyreigazítani kért tartalom alapján is úgy ítélte meg, hogy a felperes kérelmében eltúlzott módon reagált a perbeli műsorban elhangzottakra. Kifejtette, hogy az alperes rádióműsorában egy olyan személy nyilatkozott, aki a saját ügyén keresztül a jogaiban sértett ember szemszögéből fogalmazta meg az álláspontját. A vélemény részleteinek valóságalapja a jogvitában megállapítást nyert, a szociológus által levont következtetések nem érték el azt a szintet, amely az alperes marasztalására, a sajtó-helyreigazítás elrendelésére alapot adhatott volna.
  
- [10] A kifogásolt közlések olyan véleménynyilvánításoknak minősülnek, amelyet a felperesnek el kell tűrnie. Az interjúalany által előadottakból a szövegösszefüggésben értelmezve a másodfokú bíróság felperes oldaláról észlelhető túlérzékenységre következtetett, megállapítva, hogy az nem ad alapot az alperes marasztalására. A másodfokú bíróság szerint a tanúként is meghallgatott interjúalany értelmezhetette úgy az ügyével kapcsolatos rendelkezéseket, hogy az

állásfoglalások azért születtek, hogy számára kedvezőtlen döntéseket hozzanak. Olyan konkrét állítás pedig, mely szerint a felperesnél dolgozó főosztályvezetők súlyos bűncselekményeket követtek el, nem hangzott el. A sérelmezett kijelentések az interjúalany által végzett vizsgálatokból, illetve a saját ügyéből levont olyan véleménynek minősülnek, amelyek a véleménynyilvánítás alkotmányos keretein belül maradtak.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [11] A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helytadás, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében.
- [12] Felülvizsgálati álláspontja szerint az eljáró bíróságok téves ténybeli alapból téves jogi következtetéseket vontak le, ezért a jogerős ítélet sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését és a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [13] A felperes kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a két alperes által megjelentetett kifogásolt közlések részben eltérnek egymástól. A II. rendű alperes internetes oldalán szereplő rövid írás azon közlése, mely szerint „több olyan NGM-es vezetőről tud < az interjúalany >, akinek szerinte rács mögött kéne lennie”, a teljes interjú szövegekörnyezetéből kiemelve, még akkor is jogellenesnek minősül, ha a rádióban elhangzott közlések nem lennének azok. Az olvasók számára ugyanis e rövid közlésből nem derül ki olyan előzmény, amely alapján következtetések megfogalmazását lehetne megállapítani.
- [14] Az eljáró bíróságok nem vizsgálták érdemben azt a másodlagos hivatkozást, miszerint a kifogásolt közlések a valóság hamis színben való feltüntetésének minősülnek. Az alperesek ugyanis azt a köztudomású tény, amely szerint a szakmai irányító szervek az alacsonyabb szintű szervek számára jogi állásfoglalást adnak jogszerűen, abban a hamis színben tüntették fel, mintha ez a jogszabályok negligálására irányuló direkt utasítás lenne, amely korrupciós bűncselekményt valósít meg.
- [15] A másodfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy az interjúalany a saját ügyén keresztül, a jogaiban sértett ember szemszögéből fogalmazta meg álláspontját. A sajtóközlésben ugyanis nem történik utalás az interjúalany saját, konkrét ügyére. A másodfokú bíróság téves megállapításával szemben pedig a vélemény tekintetében annak valóságalapja fogalmilag kizárt.
- [16] Az eljáró bíróságok tévesen minősítették a kifogásolt közléseket véleménynyilvánításnak. Az a közlés, mely szerint a felperesnél dolgozó több főosztályvezető bűncselekményt követett el, akiknek börtönben lenne a helyük, tényállítás, amelyet a tanúként meghallgatott interjúalany is igazolt azzal, hogy állításainak igazolására hangfelvételt is bemutatott a bíróságnak, azaz a

sérelmezett állítását bizonyítani kívánta. Az, hogy valaki bűncselekményt követ el, objektíve igazolható, ezért mindenképpen tényállításnak minősül. Ezt az álláspontot a hasonló ügyekben kialakult bírósági gyakorlat is alátámasztja.

[17] Az alperesek a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

[18] A Kúria az eljárt bíróságok döntésével és jogi indokaikkal teljes mértékben egyetért. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján a következőket emeli ki.

[19] Nem sértettek jogszabályt az eljárt bíróságok azzal, hogy a II. rendű alperes által szerkesztett honlapon megjelent rövid hanganyag és szöveges közlemény sérelmezett kitételét nem tették külön vizsgálat tárgyává. A felülvizsgálati állásponttal szemben annak a kifogásolt közlésnek, mely szerint a riport alanya „több olyan NGM-es vezetőről tud ..., akinek szerinte rács mögött kéne lennie”, még az előzmények, illetve az I. rendű alperes által üzemeltetett rádió csatornán leadott teljes interjú tartalmának ismerete nélkül sem tulajdonítható eltérő jelentéstartalom amiatt, hogy a II. rendű alperes közleményében az nem a teljes szöveggörnyezetben szerepelt. A közlés a szöveggörnyezetben és attól függetlenül is csak úgy értelmezhető, hogy az interjú alanya szerint indokolt lenne az érintett személyek büntetőjogi felelősségének a megállapítása, amely egyértelműen véleménynek minősül.

[20] Nem alapozta meg az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján a való tények hamis színben való feltüntetésének megállapíthatóságát sem az a közlés, mely szerint „direkt utasítások mentek a NAV-ba jogszabályok sajátos értelmezésére vagy negligálására”. A szakmai irányító szerv részéről az alacsonyabb szintű szervek számára jogszerűen adható jogi állásfoglalást, az adott esetben az NGM-nek a NAV részére adott jogértelmezést, amint azt a másodfokú bíróság is helytállóan megállapította, az interjú alanya értékelte úgy, az a számára kedvezőtlen döntés meghozatala érdekében készült, amely ugyancsak vélemény. A kifejezések általánosan elfogadott jelentése szerint a közlésnek nem lehet olyan értelmet tulajdonítani, hogy a „jogszabályok negligálására irányuló direkt utasítások” korrupciós bűncselekményt valósítottak meg.

[21] A jogerős ítélet azon megállapításának, hogy az interjú alanya a saját ügyén keresztül a jogaiban sértett ember szemszögéből fogalmazta meg az álláspontját, az ügy érdemi elbírálása szempontjából nincs jelentősége. A közlés vélemény jellegén nem változtat az, hogy az interjú alanya a saját ügyéből magánemberként, vagy az általa vizsgált ügyekből ún. szervezetszociológusként vonta le a következtetést.

[22] A másodfokú bíróság azon megfogalmazásából, miszerint a vélemény részleteinek „valóságalapja a jogvitában megállapítást nyert, nem következik, hogy a kifogásolt közlések tény állítanak. A

„valóságalap” kifejezés a véleménnyel összefüggésben a ténybeli alapnak felel meg, amellyel csupán azt juttatta kifejezésre a másodfokú bíróság, hogy a vélemény nem független a tényektől, azaz nem önkényes. A kifogásolt közlések vélemény jellegén az sem változtat, hogy az elsőfokú tárgyaláson a tanúként kihallgatott interjúalany a közlések ténybeli alapjának igazolására hangfelvételt mutatott be a bíróságnak.

[23] Egyetértett a Kúria az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy azon közléseknek, melyek szerint a felperesnél alkalmazott egyes vezetőknek a börtönben lenne a helyük, nem jogi értelemben, hanem az általános nyelvhasználat szintjén, hétköznapi értelemben tulajdonítható olyan jelentéstartalom, hogy az érintett személyek – a nyilatkozó megítélése szerint – bűncselekményt követtek el. A sérelmezett kitételeknek, miszerint az érintett vezetőknek „a rács túloldalán kellene lenni”, illetve „nem a minisztériumban kellene főosztályt vezetni, hanem szennyes kocsit tologatni a börtönben”, nem tulajdonítható olyan jelentés, amely a tények szintjén állítaná, hogy bűnösségüket a bíróság jogerős ítélete megállapította. E kitételekből egyértelműen megállapítható, hogy a nyilatkozó személy saját véleményét közölte.

[24] A felperes által megjelölt, közzétett eseti döntések (EBH 2014.10.B16., BH 2011.186.) az eltérő tényállás, vagy más (büntető) ügyszakba tartozó törvényi tényállás miatt a jelen perben nem irányadók. A hivatkozott jogesetekben valamely konkrét dolog eltulajdonítását állította az eljárás alá vont személy, amely tényállítás a valósága esetén a büntetőeljárás megindítására is alkalmas. A jelen perbeli esetben a nyilatkozó személy általánosságban hivatkozott a felperes konkrétan meg nem nevezett vezető beosztású alkalmazottainak a – szerinte – büntetőjogi felelősségüket megalapozó, konkrétan meg nem nevezett eljárására, amely függetlenül a vélekedés helyes vagy helytelen voltától, a büntetőeljárás megindításának alapjául nem szolgálhat.

### **Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat**

[25] Smtv. 12. § (1) bek.

### **Záró rész**

[26] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperesek ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[27] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. május 4.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

AM

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő